

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
І РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРИМУС У ПУБЛІЧНОМУ
АДМІНІСТРУВАННІ»**

**Харків
2018**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
І РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРИМУС У ПУБЛІЧНОМУ
АДМІНІСТРУВАННІ»**

для студентів VI курсу денної форми навчання

другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»

**Харків
2018**

Методичні матеріали і рекомендації до вивчення навчальної дисципліни «Примус у публічному адмініструванні» для студентів VI курсу денної форми навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» / уклад.: Ю. П. Битяк, Д. В. Лученко, І.М. Балакарева, М.І. Белікова. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2018. 34 с.

У к л а д а ч і: Ю. П. Битяк,
Д.В. Лученко,
І.М. Балакарева,
М.І. Белікова

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2018

В С Т У П

«Примус у публічному адмініструванні» – навчальна дисципліна, метою якої є опанування студентами знань про сутність адміністративного примусу, його роль у публічному адмініструванні, види примусових заходів та їх співвідношення, правове регулювання у сфері застосування адміністративного примусу, формування у слухачів умінь практичного прикладання законодавства, що регулює відносини, пов'язані із застосуванням примусових заходів у публічному адмініструванні.

Завдання її полягає у засвоєнні основних понять у сфері адміністративного примусу, системи його заходів, повноважень суб'єктів публічного адміністрування щодо застосування заходів адміністративного примусу, процедур застосування заходів примусу та порядку їх оскарження.

«Примус у публічному адмініструванні» належить до дисциплін професійно-практичного циклу.

Студіювання курсу базується на знаннях, отриманих унаслідок оволодіння такими навчальними дисциплінами, як: «Адміністративне право», «Теорія держави та права», «Адміністративна відповідальність» та ін.

Основні положення вищезазначеного курсу стануть у нагоді у подальшому при вивченні дисциплін: «Судовий розгляд справ про адміністративні правопорушення», «Відповідальність публічних службовців», «Протидія корупції у публічній службі» тощо.

Зважаючи на численність нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини у сфері застосування примусу, студентам пропонується здійснювати пошук необхідних актів на веб-сайті Верховної Ради України: www.zakon1.rada.gov.ua.

Поряд з нормативно-правовими актами рекомендовано таку літературу:

Коломоець Т. О. Адміністративний примус у публічному праві України: теорія, досвід та практика реалізації: монографія. Запоріжжя: Поліграф, 2004. 404 с.

Коломоець Т. О., Столітній А. В. Феномен адміністра-

тивного затримання як заходу адміністративного припинення: монографія. Запоріжжя: ЗНУ, 2012. 216 с.

Коломоєць Т. О., Куразов Ю. Х. Феномен попередження як виду адміністративного стягнення за законодавством України: монографія. Запоріжжя: ЗНУ, 2013. 200 с.

Незаконне заволодіння транспортом: протидія засобами попередження: монографія / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко. Харків: Харків юрид., 2012. 408 с.

Коренева М. М. Адміністративно-правовий механізм зниження юридичних ризиків у заходах примусу органів виконавчої влади України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 19 с.

Гула І. Л. Адміністративно-правове забезпечення примусового видворення іноземців та осіб без громадянства з України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2017. 20 с.

Гайворонська Я. В. Адміністративно-правовий примус у системі фінансового моніторингу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2016. 18 с.

Демський Е. Процесуальний примус у правовій системі України: постановка проблеми. *Слово національної школи суддів України*. 2017. № 2. С. 50–62.

Кисіль Л. Є. Адміністративно-правове регулювання відносин органів публічної адміністрації та громадян із застосування заходів адміністративного примусу. *Часопис Київського університету права*. 2014. № 3. С. 84–88.

ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН ЛЕКЦІЙ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ п/п	Т е м и	Усього годин	У тому числі		
			лекції	практичні заняття	самостійна робота
1	2	3	4	5	6
I. Змістовні та організаційні основи примусу у публічному адмініструванні					
1	Місце примусу у публічному адмініструванні, його поняття та види, співвідношення з переконанням	22	2	2	18
2	Суб'єкти, уповноважені застосовувати адміністративний примус	24	2	2	20
II. Загальна характеристика примусових заходів у публічному адмініструванні					
3	Заходи адміністративного попередження (запобігання): сутність, мета і види	14	2	2	10
4	Заходи припинення правопорушень: сутність, мета і види	16	2	2	12
5	Спеціальні заходи адміністративного припинення: види та порядок застосування	14	2	2	10
6	Адміністративні стягнення	12	2	2	8
III. Порядок застосування та оскарження заходів примусу у публічному адмініструванні					
7	Процесуальне оформлення заходів примусу	14	2	2	10
8	Оскарження у сфері застосування примусу в публічному адмініструванні	19	4	2	13
	Разом	135	18	16	101

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Місце примусу у публічному адмініструванні, його поняття та види, співвідношення з переконанням

Питання для обговорення

1. Примус як метод впливу на суспільні відносини в публічному адмініструванні.
2. Підстави застосування примусу у публічному управлінні.
3. Класифікація заходів адміністративного примусу.

Завдання

1. Під час судового розгляду справи адміністративним судом представником відповідачів заявлено клопотання про вжиття до представника позивача заходів процесуального примусу, а саме видалення із залу судового засідання та накладення штрафу. Клопотання мотивоване тим, що представник позивача неодноразово протягом судового процесу образливо висловлювався на адресу відповідача, принижуючи її честь та гідність.

Чи належать заходи процесуального примусу суду до примусових заходів у публічному адмініструванні? Відповідь обґрунтуйте.

Проаналізуйте норми Кодексу адміністративного судочинства України. Які заходи процесуального примусу передбачено його нормами? Визначте порядок їх застосування.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Яке рішення може прийняти адміністративний суд за результатами розгляду даного клопотання?

2. *Ознайомтесь із положеннями Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» та з'ясуйте, яких заходів адміністративного примусу можуть вжити посадові особи органу державного нагляду (контролю) до суб'єктів господарювання. Здійсніть класифікацію цих заходів та розкрийте їх зміст.*

Список нормативно-правових актів та літератури

Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-Х. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>

Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> (дата звернення: 12.09.2018).

Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 р. № 877-V. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#n140> (дата звернення: 12.09.2018).

Битяк Ю. П., Зуй В. В., Комзюк А. Т. Переконавання та примус у державному управлінні: адміністративна відповідальність: конспект лекцій. Харків, 1994. 44 с.

Коломоець Т. О. Класифікація заходів адміністративного примусу. *Право України*. 2003. № 2. С. 105–111.

Джафарова О. В. Проблеми класифікації заходів адміністративного примусу. *Актуальні проблеми державного управління*. 2007. № 1 (31). С. 59–67.

Коліушко І. Поняття адміністративного примусу потребує ґрунтового переосмислення. *Право України*. 2010. № 4. С. 307–313.

Пастух І. Застосування заходів адміністративного примусу у сфері ліцензування (крім адміністративних стягнень). *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 4. С. 3–6.

Грянка Г. В. Адміністративний примус у публічному адмініструванні. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2011. № 6. С. 206–214.

Живко М. Зміст поняття «адміністративний примус» і його роль в адміністративній діяльності органів внутрішніх справ. *Юридичний вісник*. 2015. № 2. С. 137–142.

Тернищак М. М. Аналіз адміністративного примусу та адміністративного сервісу в контексті публічного адміністрування в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. № 6. С. 153–156.

Тема 2. Суб'єкти, уповноважені застосовувати адміністративний примус

Питання для обговорення

1. Класифікація суб'єктів, уповноважених застосовувати примус у публічному адмініструванні.
2. Повноваження центральних органів виконавчої влади у сфері застосування примусу.
3. Місцеві державні адміністрації як суб'єкти, уповноважені застосовувати примус.

Завдання

3. Проаналізуйте рішення суду. Виокремте примусові заходи працівника ДПС. Надайте юридичний аналіз такого рішення.

ПОСТАНОВА ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

31 жовтня 2017 року смт. Великий Березний
Суддя Великоберезнянського районного суду Закарпатської області М.С. Лютянська, розглянувши матеріали, що надійшли з Державної прикордонної служби України Західного регіонального управління Чопського прикордонного загону відділу прикордонної служби Стужиця, про притягнення до адміністративної відповідальності ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_1, громадянина України, мешканця ІНФОРМАЦІЯ_2, непрацюючого, за ч.1 ст. 191 КУпАП,

в с т а н о в и в:

Дільничним інспектором прикордонної служби 1 категорії відділу прикордонної служби Стужиця ОСОБА_2 складено протокол про те, що 25 жовтня 2017 року о 17 годині 00 хвилин прикордонним нарядом прикордонного патруля відділу прикордонної служби Стужиця Чопського прикордонного загону на напрямку 84 прикордонного знака ОСОБА_3 за ЛППС на території Ужанського НПП був виявлений та затриманий ОСОБА_1 без документів з мисливською рушницею, дозвіл органу

МВС на право зберігання та носіння зброї був відсутній.

Відповідно до вимог ст. 278 КУпАП орган (посадова особа) при підготовці до розгляду справи про адміністративне правопорушення вирішує, зокрема, питання щодо правильності складення протоколу та інших матеріалів справи.

За п. 2 ст. 278 КУпАП у випадку, якщо в адміністративній справі неправильно складено протокол та інші матеріали, останній підлягає поверненню органу, що його склав.

Дослідивши матеріали справи, вважаю, що протокол про адміністративне правопорушення дільничного інспектора прикордонної служби 1 категорії відділу прикордонної служби Стужиця не відповідає вимогам ст. 256 КУпАП, а саме: у ньому не вказано нормативний акт, який передбачає відповідальність за дане правопорушення, а надані матеріали не підшиті та не пронумеровані, тобто належним чином не оформлені.

За таких обставин зазначений протокол про адміністративне правопорушення необхідно повернути відповідному органу для дооформлення.

На підставі наведеного та ст. 256, 278 КУпАП

п о с т а н о в и в:

Справу про адміністративне правопорушення відносно ОСОБА_1 про притягнення його за ч.1 ст. 191 КУпАП повернути органу – відділу прикордонної служби Стужиця Західного регіонального управління Чопського прикордонного загону для належного оформлення.

Постанова остаточна і оскарженню не підлягає.

Суддя

4. Центральним ОДП ГУ ДФС у Харківській області 04.10.2018 р. була проведена камеральна ревізія ТОВ «КРЕО» щодо питання дотримання граничних термінів реєстрації податкових накладних, що підлягають наданню покупцям – платникам податку на додану вартість, та розрахунків коригування до них у Єдиному реєстрі податкових накладних «СМЗ» (30119170), внаслідок чого було складено акт перевірки від 04.10.2018 р. За результатами її ТОВ одержано податкове пові-

домлення-рішення від 04.10.2018 р., яким на підставі пп. 54.3.3 п. 54.3 ст. 54 Податкового кодексу України застосовано штрафні (фінансові) санкції (штрафи) на суму 71 735,49 грн.

Охарактеризуйте примусові заходи Центрального ОДПІ Головного управління Державної фіскальної служби України у даному випадку. Який порядок здійснення камеральних перевірок? Визначте правомірність винесення податкового повідомлення-рішення.

Список нормативно-правових актів та літератури

Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>

Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/889-19/page3>

Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

Положення про Державну фіскальну службу: постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 р. № 236. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-p>

Дуженко С. А. Провадження у справах про порушення митних правил: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2016. 20 с.

Калакайло Р. І. Процесуальні дії у справах про порушення митних правил: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07; Держ. ВНЗ «Запорізь. нац. ун-т». Запоріжжя, 2015. 17 с.

Луцик А.М. Адміністративні процедури у сфері оподаткування в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2015. 192 с.

Мироненко І.С. Адміністративно-правові засади діяльності Державної фіскальної служби України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07; Львів. ун-т бізнесу та права. Львів, 2017. 231 с.

Прокопенко В. В., Калакайло Р. І. Процесуальні дії у справах про порушення митних правил: монографія. Чернівці: Технодрук, 2015. 175 с.

Т е м а 3. Заходи адміністративного попередження (запобігання): сутність, мета і види

П и т а н н я д л я о б г о в о р е н н я

1. Поняття заходів адміністративного запобігання, умови і мета їх застосування.
2. Перелік заходів адміністративного попередження, їх сутнісна характеристика і законодавче закріплення.
3. Порядок застосування заходів адміністративного попередження.

З а в д а н н я

5. У вересні 2018 р. в одній зі шкіл Мукачівського району Закарпатської області виникло масове захворювання учнів на кір. Згодом стало відомо про спалах кору ще у трьох школах. У зв'язку з цим керівництвом області було прийнято рішення про встановлення обмежувальних протиепідемічних заходів щодо запобігання розповсюдженню захворювань на цю хворобу.

На підставі аналізу положень Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» з'ясуйте, що є обмежувальними протиепідемічними заходами, який порядок їх встановлення. Чи належать вони до заходів адміністративного запобігання (попередження)?

6. Поліцейський С. перебував у відпустці у м. Яремче. Ввечері він прогулювався вулицями міста й побачив, що біля одного з місцевих кафе зібралося орієнтовно 30 осіб, які жваво щось обговорювали.

Підійшовши, С. зрозумів, що мова йде про рекламу нічного клубу, яка була розміщена в одному з лайтбксів біля ка-

фе. Оскільки вона містила зображення оголених жінок, це викликало обурення серед місцевих жителів, двоє з яких (П. і Н.) закликали присутніх власноруч знести її, бо вона не відповідає приписам чинного законодавства і принижує гідність жінок. Деякі з присутніх почали висловлюватися на підтримку цієї ідеї.

Поліцейський С., вважаючи, що подальший розвиток подій може загрожувати публічній безпеці, звернувся до П. і Н. із вимогою пред'явити документи. Після перевірки їх С. напоягав на тому, щоб П. і Н. залишили дане місце і не поверталися до нього протягом доби.

Із посыланням на норми чинного законодавства зробіть аналіз правомірності дій поліцейського С. Які види заходів адміністративного примусу були застосовані в даному випадку?

Список нормативно-правових актів та літератури

Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.

Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України від 06.04.2000 р. № 1645-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14> (дата звернення: 12.09.2018).

Іванцов В. О. Заходи адміністративного примусу в діяльності органів державної податкової служби. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2007. Вип. 36. С. 288–297.

Гришина Н. В. Сутність адміністративно-запобіжних заходів, їх місце в системі адміністративного примусу. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна*. Серія «Право». 2014. № 1137. Вип. 18. С. 90–93.

Троянський О. А. Місце адміністративно-запобіжних заходів у системі адміністративного примусу. *Держава та регіони*. Серія «Право». 2010. Вип. 3. С. 99–102.

Грянка Г. В. Перевірка документів як захід адміністративно-процесуального попередження. *Право і суспільство*. 2011. № 3. С. 112–116.

Прокопенко В. В. Заходи адміністративного попередження, що застосовуються митними органами. URL: <http://www.Sworld.com.ua/simpoz2/35.pdf>

Савіцький Р.Є. Заходи адміністративного попередження в діяльності Державної архітектурно-будівельної інспекції України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. С. 169–173. URL: http://www.lj.kherson.ua/2014/pravo05-2/part_3/49.pdf

Т е м а 4. Заходи припинення правопорушень: сутність, мета і види

П и т а н н я д л я о б г о в о р е н н я

1. Заходи адміністративного припинення правопорушень: поняття, умови і мета їх застосування.
2. Класифікація заходів адміністративного припинення правопорушень.
3. Сутнісна характеристика і законодавче закріплення заходів припинення загального призначення.

З а в д а н н я

7. 15.08.2017 р. інспектором з дорожнього нагляду УГНП в Рівненській області М. було затримано автомобіль марки «MITSUBISHI», співвласником якого є С. На момент проведення нижчеописаних дій на задньому сидінні автомобіля знаходився лише його товариш О., який чекав на С. Без будь-яких пояснень, не вручивши жодних документів про тимчасове вилучення, автомобіль було вилучено та доставлено на територію відділення поліції. На неодноразові усні звернення щодо його повернення С. одержував відповідь, що тривають слідчі дії.

У вересні 2017 р. С. звернувся до суду з адміністративним позовом, в якому просив визнати незаконними дії інспектора М. та зобов'язати віддати автомобіль.

Яке рішення може прийняти суд? Чи було в даному ви-

надку порушено право, передбачене ст. 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод? Відповідь обґрунтуйте.

8. Ділова гра.

Патрульний поліцейський, перебуваючи на службі, побачив, що С. переходить дорогу у невстановленому місці, та вирішив зупинити його. Під час спілкування з С. помітив, що у кишені того знаходиться предмет, схожий на електрошокер. У зв'язку з цим поліцейський вирішив провести поверхневий огляд особи, від якого С. категорично відмовився та викликав адвоката.

Зробіть юридичний аналіз ситуації.

Розділіться на діючих осіб: поліцейський, С., адвокат.

Проведіть імітацію ситуації, що склалася.

Список нормативно-правових актів та літератури

Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-Х. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>

Порядок тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 р. № 1102. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1102-2008-%D0%BF> (дата звернення: 12.09.2018).

Адміністративне право України. Академічний курс: підручник у 2 т.: т. 1. Загальна частина / за ред. В.Б. Авер'янова (голова). Київ: Юрид. думка, 2007. 592 с.

Адміністративне право України: підручник. 2-ге вид., змін. і допов. / за заг. ред. Т.О. Коломоець. Київ: Істина, 2012. 528 с.

Янчук Т.Ф. Заходи адміністративного припинення в діяльності митних органів: питання правового регулювання та застосування: автореф. дис. .. канд. юрид. наук. Запоріжжя, 2012. 20 с.

Устименко Є. Систематизація заходів адміністративного припинення. *Часопис Київського університету права*. 2015. № 3. С. 160–163.

Тема 5. Спеціальні заходи адміністративного припинення: види та порядок застосування

Питання для обговорення

1. Види заходів адміністративного припинення правопорушень спеціального призначення, їх сутнісна характеристика і законодавче закріплення.

2. Загальна характеристика заходів фізичного впливу, суб'єкти, які є уповноваженими законом на їх застосування.

3. Законодавча регламентація підстав та порядку застосування спеціальних засобів уповноваженими органами та посадовими особами.

Завдання

9. На пункті пропуску «Чоп» 07.08.2018 р. працівником ДПС у процесі огляду ручної поклажі А. виявлено дві гранати та пістолет ТТ. Перебуваючи у стані сильного душевного хвилювання, А. взяв пістолет до рук і розмахував ним, намагаючись донести до працівника ДПС, що той йому не належить. Останній, в свою чергу, розцінив такі дії як небезпечні та використав вогнепальну зброю, чим спричинив А. тяжкі тілесні ушкодження.

Проаналізуйте положення чинного законодавства та визначте види спеціальних засобів припинення Державної прикордонної служби та порядок їх застосування. Чи правомірні дії працівника ДПС?

10. *Ознайомтесь із рішенням ЄСПЛ у справі «Макарацис проти Греції». Які висновки зробив Суд щодо використання поліцейськими вогнепальної зброї для зупинки транспортного засобу?*

Список нормативно-правових актів та літератури

Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.

Рішення Великої палати ЄСПЛ у справі «Макарацис проти Греції» від 20.12.2004 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_408 (дата звернення: 12.09.2018).

CASE OF MAKARATZIS v. GREECE. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-67820>

Фролов О. С. Проблеми правового регулювання і практики застосування вогнепальної зброї, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу працівниками органів внутрішніх справ: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07; Ун-т внутр. справ. Харків, 2000. 233 с.

Шевчук О. М. Засоби державного примусу у правовій системі України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2003. С. 6.

Коломоєць Т. О. Адміністративний примус у публічному праві України: теорія, досвід та практика реалізації: дис. ... д-ра юрид. наук. Харків, 2005. 454 с.

Кучерина С. Є., Гриненко С. О., Олейніков Д. О. Організаційно-правові засади застосування і використання співробітниками Служби безпеки України вогнепальної зброї, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу: монографія. Харків: Право, 2016. 134 с.

Світличний В. А. Правові підстави застосування спеціальних засобів Національної поліції України. *Участь правоохоронних органів та військових формувань України у забезпеченні громадської безпеки*: зб. тез доп. Другої Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 30 листоп. 2017 р.). Харків: Нац. акад. Нац. гвардії України, 2017. С. 16, 17.

Т е м а 6. Адміністративні стягнення

Питання для обговорення

1. Види адміністративних стягнень, їх загальна характеристика.
2. Порядок та строки накладення адміністративних стягнень.
3. Особливості накладення адміністративних стягнень на неповнолітніх у віці від 16 до 18 років.

Завдання

11. 22.07.2017 р. у м. Харків відбувся футбольний матч між донецьким «Шахтарем» і київським «Динамо». Відповідно до плану забезпечення громадського порядку та громадської безпеки футбольного матчу працівники служби безпеки стадіону «Металіст» здійснювали огляд вболівальників при вході на територію стадіону. 17-тирічний Д. купив квиток на матч та намагався пройти на стадіон, щоб разом із друзями подивитися футбол.

Працівник служби безпеки стадіону «Металіст» П., побачивши, що Д. у таку спекотну погоду у куртці, попросив останнього показати, що знаходиться у її кишенях. Д. відповів, що це не його справа, а тому служба безпеки стадіону не має права цього вимагати. Тоді П. викликав по рації одного з поліцейських, що чергували поряд. Поліцейський В. представився і з посиланням на норми чинного законодавства пояснив Д. його обов'язок дотримуватися правил поведінки на території спортивної споруди, у тому числі надати змогу здійснити особистий огляд з метою виявлення предметів, проносити які на територію спортивної споруди заборонено. Після цього поліцейський В. звернувся до Д. з вимогою провести такий огляд.

У відповідь Д. заявив, що особисті речі є його приватною власністю, він нічого протиправного не робив і не збирається нікому нічого показувати. Оскільки повторні наполягання поліцейського і намагання переконати Д. були марними, В.:

1) не допустив Д. на матч та затримав його з метою складення протоколу про адміністративне правопорушення; 2) склав протокол про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 185 КУпАП, та надіслав його за місцем реєстрації Д. до Київського районного суду м. Харків.

28.09.2017 р. суддя Київського районного суду м. Харків, розглянувши дану справу, виніс постанову у справі про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 185 КУпАП, відповідно до якої Д. було оголошено сувору догану.

Докладно розберіть описану ситуацію. Визначте заходи примусу, що згадуються у даному завданні. Чи правомірні вони?

12. Військовослужбовець строкової служби С. 20.10.2017 р. на автомобілі військової частини віз свого командира В. до штабу. Рухаючись містом, військовослужбовець постійно перевищував дозволена швидкість. В. наказав йому дотримуватися правил дорожнього руху, але останній проігнорував це. Автомобіль, яким керував С., був зупинений працівниками поліції саме через перевищення дозволеної швидкості руху у населеному пункті на 20 км на годину.

Кваліфікуйте дії військовослужбовця С. Які стягнення можуть бути застосовані до нього у даному випадку?

Список нормативно-правових актів та літератури

Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>

Рішення ЄСПЛ у справі «Михайлова проти України». URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-181381>; неофіц. переклад: <http://khp.org/index.php?id=1521877454>

Хорощак Н. В. Адміністративні стягнення за законодавством України: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2004. 172 с.

Коломоець Т. О., Сквирський І. О. Виправні роботи як вид адміністративного стягнення за законодавством України: теорія, досвід, та практика застосування: монографія. Київ: Істина, 2008. 184 с.

Гарда І. В. Загальні правила накладення адміністративних стягнень: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07; Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2009. 19 с.

Коломоець Т. Попередження як вид адміністративного стягнення: доцільність його збереження та вдосконалення засад використання ресурсу в умовах реформаційних нормотворчих процесів в Україні. *Слово Національної школи суддів України*. 2013. № 1 (2). С. 105–114.

Колосовський Є.Ю. Адміністративна відповідальність неповнолітніх: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07; Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь, 2014. 20 с.

Проблеми правової відповідальності: монографія / Ю. П. Битяк, Ю. Г. Барабаш, Л. М. Баранова та ін.; за ред. В. Я. Тація, А. П. Гетьмана, В. І. Борисової. Харків : Право, 2014. С. 137–175.

Лівар Ю. О. Провадження по виконанню постанов про накладення адміністративних стягнень: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків, 2015. 19 с.

Т е м а 7. Процесуальне оформлення заходів примусу

П и т а н н я д л я о б г о в о р е н н я

1. Загальні правила та строки процесуального оформлення заходів примусу.

2. Процесуальні документи при застосуванні заходів адміністративного попередження (запобігання) і припинення правопорушень.

3. Процесуальне оформлення накладення адміністративних стягнень. Зміст постанови у справі про адміністративне правопорушення.

З а в д а н н я

13. К. звернувся до суду з адміністративним позовом до Одеської митниці Державної фіскальної служби України, в якому просить визнати противоправними дії державного інспектора 1-го відділу ОР Управління протидії митним правопорушенням Одеської митниці ДФС щодо складення 19.06.2017 р. у відношенні К. як директора ТОВ «Нью» протоколу про порушення митних правил, оскільки вважає його необґрунтованим, безпідставним та не підтвердженим належними доказами.

Обставини справи такі. Згідно із вказаним протоколом встановлено порушення директором ТОВ «Нью» К. митних правил, передбачене ст. 485 МК України, а саме – вчинені дії, спрямовані на зменшення розміру митних платежів. При складанні його К. був відсутній, цей документ, відправлений 19.06.2017 р., отримав засобами поштового зв'язку лише 11.07.2017 р., про що зазначено в самому протоколі. К. з даними діями службових осіб Одеської митниці ДФС не погоджується, посиляючись на ст. 494 МК України, та підкреслює, що у разі, коли службовим особам митниці відома особа, яка притягується до відповідальності за порушення митних правил, вона обов'язково повинна бути присутньою під час складання протоколу з можливістю надання необхідних пояснень та зауважень. Державним інспектором 1-го відділу ОР Управління протидії митним правопорушенням Одеської митниці ДФС було недотримано положення МК України, а саме: складено протокол без позивача, чим проігноровано процесуальні права на надання пояснень щодо суті правопорушення, пояснень і зауважень щодо змісту протоколу. До того ж він не роз'яснив позивачу прав і обов'язків, передбачених ст. 498 МК України, при складанні протоколу та надіслав його поштовим зв'язком. За чинним МК України та КУпАП є лише одна підстава для направлення копії протоколу особі, яка притягується до відповідальності: це відмова від його підписання, про що в самому документі робиться відповідна відмітка. Інших випадків законодавцем не встановлено. З вищевикладеного випливає, що дер-

жавний інспектор діяв поза межами своїх повноважень і всупереч вимогам чинного законодавства, а тому його дії підлягають визнанню незаконними.

Визначте заходи примусу, що були застосовані працівником органів доходів і зборів у цій справі. Охарактеризуйте порядок складання протоколу про порушення митних правил, посилаючись на чинне законодавство. Яке рішення має прийняти суд? Відповідь обґрунтуйте.

14. Поліцейські прибули на виклик сусідів стосовно вчинення домашнього насильства в сім'ї та біля дверей квартири почули гучні крики та прохання про допомогу. У зв'язку з цим було прийнято рішення вибити двері до квартири. Після проникнення до житла встановлено, що подружня пара дивилася телевизор, а жодних конфліктів не було.

Проаналізуйте ситуацію. Які заходи примусу були застосовані поліцейськими? Який процесуальний порядок їх оформлення?

Список нормативно-правових актів та літератури

Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>

Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.

Хорошак Н. В. Адміністративні стягнення за законодавством України: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2004. 172 с.

Мораренко І. В. Засоби реалізації адміністративно-правового примусу. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2009. № 4. С. 163–165.

Ківалов С. В., Біла-Тіунова Л. Р. Адміністративне право України: навч. посібник. 5-те вид., перероб. і допов. Одеса: Фе-нікс, 2011. 400 с.

Лученко Д.В. Механізм оскарження в адміністративному праві: теоретичні й прикладні аспекти: монографія. Харків: Право, 2017. 440 с.

Т е м а 8. Оскарження у сфері застосування примусу в публічному адмініструванні

П и т а н н я д л я о б г о в о р е н н я

1. Право особи на оскарження примусових заходів та принципи оскарження.
2. Законодавчі основи процедури оскарження. Оскарження в адміністративному і судовому порядку.
3. Відшкодування шкоди, заподіяної в результаті незаконного застосування заходів адміністративного примусу.

З а в д а н н я

15. 25.07.2018 р. Товариство з обмеженою відповідальністю «АТБ-маркет» (далі – ТОВ «АТБ-маркет», позивач) звернулось до Дніпропетровського окружного адміністративного суду з адміністративним позовом до Держпродспоживслужби у м. Харків (далі – відповідач), в якому просить скасувати постанову про накладення стягнень, передбачених ст. 23 Закону України «Про захист прав споживачів», № 0136 від 10.07.2018 р. на суму 10 554,73 грн.

Позов мотивований тим, що відповідачем проведено планову ревізію магазину «Продукти-657» ТОВ «АТБ-маркет», за результатами якої складено акт перевірки дотримання законодавства щодо захисту прав споживачів № 0210 від 29.05.2018 р., висновки якого щодо реалізації продукції, що не відповідає вимогам нормативних документів, що визначені у п. 1-31 додатка 7 акта перевірки, а саме про маркування, яке не підпадає під правила ТУ 01.2-054477066-001:2008, та відсутність необхідної доступної, достовірної та своєчасної інформації про харчову цінність продукції, продажу товару, що не відповідає приписам

ДСТУ 4436:2005, є необґрунтованими, тобто порушення чинного законодавства у сфері захисту прав споживачів з боку позивача немає. Позивач вказує, що реалізація продукції здійснювалася з додержанням вимог Технічного регламенту щодо правил маркування харчових продуктів, затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики № 487 від 28.10.2010 р., ДСТУ 4518:2008 «Продукти харчові. Маркування для споживачів. Загальні правила», а також певної технології виробництва деякої продукції. Отже, постанова про накладення стягнень, передбачених ст. 23 Закону України «Про захист прав споживачів», № 0136 від 10.07.2018 р., прийнята на підставі акта перевірки № 0210 від 29.05.2018 р., підлягає скасуванню.

Відповідачем були подані письмові заперечення, в яких він стверджує, що під час перевірки були виявлені порушення законодавства щодо захисту прав споживачів, а саме: продаж продукції, що не відповідає вимогам нормативних документів, що визначені у п. 1-31 додатка 7 акта перевірки, тобто маркування продукції «яйця, виробник ТОВ “ЯсенСвіт”» не задовольняє правил ТУ 01.2-054477066-001:2008 через забруднення шкаралупи яйця; відсутність необхідної доступної, достовірної та своєчасної інформації про харчову цінність в 100 грамах жирів, білків на споживчому маркуванні; реалізація товару (ковбаса варена), що не відповідає приписам ДСТУ 4436:2005. На підставі вищевказаного акта відповідача винесена постанова про накладення стягнень, передбачених ст. 23 Закону України «Про захист прав споживачів», у вигляді штрафу у розмірі 10 554,73 грн, що підлягає виконанню.

Суд задовольнив позов повністю.

Які примусові заходи були застосовані управлінням Держспродспоживслужби у м. Харків? Який порядок оскарження їх? Чи є рішення суду правомірним? Знайдіть рішення суду за таким самим предметом позову та порівняйте їх.

16. *Складіть проект постанови у справі про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 185³ КУпАП, при цьому зверніть увагу на повноту відображення відомостей, ви-*

моги щодо яких містяться у ст. 283 КУпАП. Визначте порядок оскарження такої постанови.

Список нормативно-правових актів та літератури

Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-Х. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>

Ктіторов М. О. Принципи провадження в справах про адміністративні правопорушення та забезпечення їх реалізації в діяльності ОВС: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Ірпінь, 2009. 19 с.

Дембіцька С. Л. Про гарантії дотримання законності при застосуванні адміністративного примусу. URL: <http://applaw.knu.ua/index.php/arkhiv-nomeriv/2-8-2014/item/286-pro-harantiyi-dotrymannya-zakonnosti-pry-zastosuvanni-administratyvnoho-prymusu-dembitska-s-1>

Мельник Р.С. Забезпечення законності застосування заходів адміністративного примусу, не пов'язаних із відповідальністю: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2002. 18 с.

Лученко Д.В. Механізм оскарження в адміністративному праві: теоретичні й прикладні аспекти: монографія. Харків: Право, 2017. 440 с.

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

З метою контролю рівня знань студентів виконуються тематичні контрольні (тестові) завдання за формою, обраною викладачем.

Тестові завдання за блоками тем розділу повинні складатися не менш ніж з чотирьох варіантів, при цьому кількість тестових запитань для кожного варіанта має становити, як правило, не менше 10. Кожне тестове запитання повинно містити не менше чотирьох варіантів відповіді.

Розрахункова шкала для оцінювання підсумкових заходів тематичного контролю:

5 балів – правильно вирішено більше 70% тестових завдань;

3 – від 50 до 70%;

0 – менше 70%.

Результати оцінювання роботи студентів та тематичного контролю фіксуються у журналі обліку роботи викладача або у відповідній відомості та можуть бути оприлюднені за допомогою електронної системи контролю навчання.

Студенти, знання яких оцінені мінімально необхідною для складання іспиту кількістю балів і вище, не мають права на виконання додаткових завдань для збільшення кількості балів.

Студенти, які були відсутні на практичних заняттях або одержали незадовільну оцінку, відпрацьовують пропущене (незадовільну оцінку) викладачу, який їх веде, у дні його консультацій за графіком, затвердженим кафедрою. Для цього студент зобов'язаний надати письмово вирішене завдання та індивідуально виконане завдання за темою заняття, яке відпрацьовується (анотації прочитаної додаткової літератури з курсу, презентація доповіді за темою, реферат, есе тощо), продемонструвавши належний рівень теоретичної підготовки за відповідною темою.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Мета самостійної роботи полягає у сприянні кращому засвоєнню студентами навчальної дисципліни «Примус у публічному адмініструванні», формуванню у них умінь та навиків самостійно здійснювати пошук та одержувати додаткові знання, користуватись довідковою, науковою, науково-практичною літературою, електронними та іншими інформаційними джерелами.

Формами її є: а) опрацювання навчальної, наукової та науково-практичної літератури згідно з темами, що пропонуються для самостійного опанування, та лекцій; б) підготовка до практичних занять, виконання завдань за їх темами; в) робота в Інтернет-мережі та інших інформаційних системах; г) досягнення та узагальнення практики застосування законодавства за темами, що винесені на самостійне вивчення; д) складання конспектів за темами, що даються на самостійне студіювання та ін.

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА

Індивідуальна робота студентів з навчальної дисципліни «Примус у публічному адмініструванні» здійснюється у формі, що погоджується з викладачем (наприклад, есе, наукова доповідь, анотація, написання наукової статті, тез та ін.), та оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів.

Враховуючи різноманітність її форм, використовуються такі критерії її оцінювання:

- складність обраної форми індивідуальної роботи;
- ступінь самостійності виконання її;
- творчий характер праці;
- внутрішня послідовність, логічність і завершеність у викладі матеріалу.

Розрахункова шкала для оцінки індивідуальної роботи студента (кількість балів і критерії оцінювання):

10 балів – обрана студентом форма індивідуальної роботи вирізняється підвищеною складністю; робота носить самостійний, творчий характер; їй притаманні внутрішня послідовність, логічність і завершеність;

5 – робота має самостійний характер, однак містить окремі хибні або не аргументовані висновки;

3 – робота не має самостійного характеру, включає хибні та не аргументовані висновки, протиріччя, не відповідає вимогам щодо оформлення такого виду робіт;

0 – індивідуальна робота не виконана.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ

Підсумковий контроль знань студентів здійснюється у формі іспиту.

Критерії і рівні оцінювання результатів навчання (пороговий, типовий, відмінний).

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів:

лекції – 0 балів;

семінарські заняття – 35;

виконання завдань СРС – 10;

педагогічний контроль – від 0 до 5 балів \times 3 = 15 (за блоками тем);

іспит – 40.

Разом: 100 балів.

Підсумки педагогічного контролю проставляються у відомості за накопичувальним принципом і є підставою допуску до іспиту. Якщо студент набрав протягом семестру за підсумками рубіжного та поточного контролю менше половини максимальної оцінки (60%) з навчальної дисципліни, то він до іспиту не допускається.

До відомості обліку підсумкової успішності викладачем вносяться сумарні результати в балах, які виставлені за результатами ПК, виконання індивідуальних завдань та ПКЗ. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Примус у публічному адмініструванні» виставляється в залікову книжку за нижченаведеною таблицею.

Оцінка за шкалою ECTS	ВИЗНАЧЕННЯ	За 100-бальною шкалою	За національною системою
A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90–100	5
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	80–89	4
C	ДОБРЕ – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок	75–79	
D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	70–74	3
E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60–69	
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно попрацювати перед тим, як перекласти	20–59	2
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс	1–19	

ПРОГРАМНІ ПИТАННЯ

1. Примус як метод впливу на суспільні відносини в публічному адмініструванні: поняття та ознаки.
2. «Державний примус», «адміністративний примус», «переконання»: поняття, ознаки та їх співвідношення.
3. Класифікація заходів адміністративного примусу: їх загальна характеристика.
4. Підстави застосування примусу у публічному управлінні.
5. Суб'єкти, уповноважені застосовувати адміністративний примус: їх види, компетенція.
6. Заходи адміністративного попередження (запобігання): сутність та мета.
7. Види заходів адміністративного попередження, їх характеристика і законодавче закріплення.
8. Порядок застосування заходів адміністративного попередження.
9. Заходи адміністративного припинення правопорушень: умови і мета їх застосування.
10. Класифікація заходів адміністративного припинення правопорушень.
11. Сутнісна характеристика і законодавче закріплення заходів припинення загального призначення.
12. Законодавчі обмеження щодо застосування заходів адміністративного припинення спеціального призначення.
13. Сутність та мета застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.
14. Види заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.
15. Порядок застосування заходів забезпечення провадження та гарантії прав осіб, відносно яких проводиться такий захід.
16. Оскарження заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

17. Адміністративне затримання як захід забезпечення провадження у справах про адміністративне правопорушення.

18. Особистий огляд і огляд речей: порядок здійснення та гарантії забезпечення прав громадян при проведенні.

19. Тимчасова затримка транспортного засобу: підстави та порядок застосування.

20. Привід та доставлення правопорушника.

21. Особливості застосування заходів припинення правопорушень за умов надзвичайного стану.

22. Заходи адміністративного припинення правопорушень спеціального призначення: поняття, умови і мета їх застосування.

23. Види заходів адміністративного припинення правопорушень спеціального призначення, їх сутнісна характеристика і законодавче закріплення.

24. Загальна характеристика заходів фізичного впливу, суб'єкти, які є уповноваженими законом на їх застосування.

25. Законодавча регламентація підстав та порядку застосування спеціальних засобів уповноваженими органами та посадовими особами.

26. Органи та посадові особи Національної поліції України як суб'єкти застосування заходів фізичного впливу та спеціальних засобів.

27. Органи доходів і зборів як суб'єкти, уповноважені на застосування заходів примусу.

28. Особливості застосування вогнепальної зброї працівниками правоохоронних органів та іншими суб'єктами.

29. Обмеження щодо застосування заходів адміністративного припинення спеціального призначення.

30. Адміністративне правопорушення як підстава для притягнення особи до адміністративної відповідальності: поняття та ознаки.

31. Види адміністративних стягнень, їх загальна характеристика.

32. Попередження, штраф та штрафні бали як види адміністративних стягнень.

33. Оплатне вилучення і конфіскація предметів як адміністративні стягнення.

34. Позбавлення спеціального права, наданого громадянину, як вид адміністративного стягнення.

35. Громадські, виправні та суспільно корисні роботи як види адміністративного стягнення.

36. Адміністративний арешт та арешт з утриманням на гауптвахті як види адміністративних стягнень.

37. Обставини, що пом'якшують та обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення, особливості їх застосування.

38. Застосування основних і додаткових адміністративних стягнень. Розмір адміністративних стягнень, порядок та строки їх накладення.

39. Особливості накладення адміністративних стягнень на неповнолітніх у віці від 16 до 18 років.

40. Адміністративна відповідальність юридичних осіб, специфіка та законодавче закріплення.

41. Особливості провадження з розгляду справ про адміністративні правопорушення, вчинені юридичними особами.

42. Види санкцій, що застосовуються до юридичних осіб.

43. Загальні правила та строки процесуального оформлення заходів примусу.

44. Процесуальні документи при застосуванні заходів адміністративного попередження (запобігання) і припинення правопорушень.

45. Документи, що складаються уповноваженими суб'єктами у разі застосування заходів припинення спеціального призначення.

46. Процесуальне оформлення накладення адміністративних стягнень.

47. Протокол у справі про адміністративне правопорушення: загальна характеристика.

48. Постанова у справі про адміністративне правопорушення: зміст, порядок оскарження та виконання.

49. Превентивні поліцейські заходи як вид заходів адміністративного попередження.

50. Види превентивних поліцейських заходів та їх загальна характеристика.

51. Забезпечення прав осіб при проведенні превентивних поліцейських заходів.

52. Характеристика способів забезпечення законності при застосуванні заходів адміністративного примусу.

53. Право особи на оскарження примусових заходів.

54. Принципи оскарження заходів примусу у публічному адмініструванні.

55. Законодавчі основи процедури оскарження.

56. Оскарження в адміністративному і судовому порядку.

57. Вимоги до скарги (позову) на застосування заходів примусу.

58. Порядок розгляду скарги (позову).

59. Рішення, які приймаються за результатами розгляду скарги (позову). Відшкодування шкоди, заподіяної в результаті незаконного застосування заходів адміністративного примусу.

60. Міжнародні стандарти захисту прав людини, які мають забезпечуватися при застосуванні заходів адміністративного примусу, у тому числі тих, які сформовані у прецедентній практиці Європейського суду з прав людини.

З М І С Т

Вступ.....	3
Загальний розрахунок годин лекцій, практичних занять та самостійної роботи.....	5
Завдання до практичних занять та самостійної роботи.....	6
Тема 1. Місце примусу у публічному адмініструванні, його поняття та види, співвідношення з переконанням.....	6
Тема 2. Суб'єкти, уповноважені застосовувати адміністративний примус.....	8
Тема 3. Заходи адміністративного попередження (запобігання): сутність, мета і види.....	11
Тема 4. Заходи припинення правопорушень: сутність, мета і види.....	13
Тема 5. Спеціальні заходи адміністративного припинення: види та порядок застосування.....	15
Тема 6. Адміністративні стягнення.....	17
Тема 7. Процесуальне оформлення заходів примусу.....	19
Тема 8. Оскарження у сфері застосування примусу в публічному адмініструванні.....	22
Поточний контроль знань студентів.....	25
Самостійна робота студентів.....	26
Індивідуальна робота.....	26
Критерії оцінювання успішності студентів.....	27
Програмні питання.....	29

Навчальне видання

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
І РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРИМУС У ПУБЛІЧНОМУ
АДМІНІСТРУВАННІ»**

для студентів VI курсу денної форми навчання

другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»

У к л а д а ч і : БИТЯК Юрій Прокопович,
ЛУЧЕНКО Дмитро Валентинович,
БАЛАКАРСВА Ірина Миколаївна,
БЄЛКОВА Марина Іванівна

Відповідальний за випуск *В. М. Гаращук*
Редактор *Л. М. Рибалко*
Комп'ютерна верстка *А. В. Старжинської*